

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

== Szerkesztőség és kiadóhivatal: ==
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20.
Telefonszám 300.

Feladv. szerkesztő:
KÖNYA LAJOS

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

== Megjelenik mindennap délután. ==
Előfizetési díjak: egész évre 60 K,
félévre 30 K, negyedévre 15 K.

A magyar

kommunizmus.

A kommunizmus egyáltalán a szocializmus végcélja, melyet azonban ez reálpolitikából — belátásból csupán ideálá magasztosított Eduard Bernstein szavai szerint a revizionista szocializmusban azt a gondolatot testesíti meg hogy egy jó munkásvédő törvényben több szocializmus van, mint egy sereg gyár államosításában. A kommunizmus akkor vált ki a szociáldemokráciából, — amikor ezek a gyakorlati politikában szembekerülhettek. Ennek a lehetőségét nyilvánvalóan a forradalmak teremtették meg, de okát, magyarázatát csupán az elvi, elméleti különbségekben nem láthatjuk, — mert hiszen ennek a materializmus szerint elsősorban gazdasági okokkal kell megmagyarázhatónak lennie és pedig különösen ott, ahol eddig a szociáldemokrácia egyetlen és kizárólagos szociálista szervezetbe tömörült s a szindikalista elemekkel való belső harcainak sem volt kifelé észrevehető nyemük.

A magyar kommunizmus keletkezésére és erősödésére magyarázatul a bolsevik világpropagandát, a „guruló-rubelek“ ez új fejtáját se tudnók elegendőnek tartani. — Az okokat sokkal mélyebben keressük.

Ma a magyar munkásság háborús életét vizsgáljuk, — meg kell állapítanunk, hogy a munkásság emelkedő munkabérekkel vett részt a háborús konjunktúrában. Mialatt a középosztály, a burzsoá legszélesebb rétege, a legnagyobb áldozatok árán tudott csak kitartani a háboruban, a munkásság jól megérdemelt bérekhez jutott, melyek anyagi helyzetét a háboru előttihez képest lényegesen emelték. E konjunktúrának okait abban kell keresnünk, hogy a munkásság jó része bevonult katonai szolgálatra s így a munkakiválat megesappant, a

nagy vállalatok pedig munkaadók, a hadviselő állam gazdasági politikájának következtében óriási nyereségekhez jutottak, melyekből telt nagy bérekre s a munkásság ezeket a béreket mozgalmával is kikényszerítette.

Mi fenyegetett most már különösen a háborúnak szerencsétlen végeztével? — A konjunktúra vége, gazdasági válság, a katonaság hazatérése, a munkapiac túltelthelettsége, — tehát a bérek esése. A várt nyereségtől elcsúszni sokkal kevésbé fáj, mint a már meglévő nyereséget elveszteni. A meglévő életszínvonal esése akkor is nyomasztó, ha ez az életszínvonal csak nemrég szerzett és magasabban áll annál — mint aminővel azelőtt még szívesen beérték volna. Az igények ténylegesen megnövekedtek, ezeket a jövőben is kielégíteni szinte lehetetlennek látszott a háboru vége előtt, különösen a teljes összeomlás tudatában. Ez a megfontolás arra utal, hogy a szociálista munkásságot — bérpolitikája vitte forradalomba, — a politikai hatalom megszerzésére irányuló törekvés elért életszínvonalának a hatalom eszközeivel való biztosítása. Nekik a háboru alatt kifejlődött társadalom gazdasági rend előnyös volt, nem annak megváltoztatására, — mint inkább a változott politikai viszonyok, nemzetközi helyzet, békeállapot közepett való fenntartására kellett tehát törekedniök. Nem a vállalatok szocializálása, nem a nagytőke kisajátítása volt érdekük, mint amely új bizonytalan helyzetet teremt, kockázatos s legjobb esetben túllő a célon. Nem kommunizmus, hanem reálpolitikai szocializmus.

Ez a gondolatmenet vezette a magyar szociáldemokráciát a forradalomba s a forradalomban. De két hiba volt a számításban. — Az egyik az, hogy a háboru végeztével a munkaadók konjunktúrája megszűnt s ezzel véget kellett

Uj tiz- és huszfilléresek.

Mínthogy nagyon kevés aprópénz van forgalomban, a magyar forradalmi kormányzótanács elhatározta, hogy tiz- és huszfilléreseket készíttet. Az aprópénzverést már megkezdték a csepeli tölténygyárban a Körmoebányáról hozott mintákkal.

érnie annak is, aminek az előfeltétele volt. A nagyüzemek részben a magas bérek, részben pedig anyagihiány miatt csak csökkent mértékben dolgoznak, vagy teljesen szünetelnek. A harcterekről és mögülok hazatért katonák pedig, mivel a forradalom előtti időből fennmaradt gazdasági rend ellátásukra, foglalkoztatásukra képtelen, elégedetlenség s a gyökeres átalakulás, a teljes, tiszta szocializmus megvalósítását sürgetik; nem szociáldemokraták, — hanem kommunisták. Amennyire érthető elégedetlenségük, annyira elítélendőek eszközeik. Nem segíthetni rajtuk, — amíg az anyagihiány szüneteltet valálatokat, amíg a gazdasági fordalom meg nem élénkül, amíg az árak nem esnek, a nagytőke profitja meg nem szorul, a munkabérek nem mérsékelődnek, a munkásság politikai nyomásának hatása a természetes mértékre nem csökkent s a földreform hatása a munkapiacra érezhetővé nem válik.

Az okokat kell megszüntetni, melyből a magyar kommunizmus kicsirázott, az erjesztő anyagokat kell elvonni, melyek az elégedetlenséget féktelenségre ragadták. — Ez az igazi kötelesség a kommunizmus ellen.

A felfüggesztett adópénztárnok.

A szabadkai adóhivatalnak ki- nos szenzációja van. A hatóság felfüggesztette eddigi pézstárosát, Tóth Istvánt.

A felfüggesztés oka nem Tóth István adóhivatali működésében rejlik, hanem visszanyulik abba az időbe, amikor még közközházi ellenőri állást töltött be.

A szabadkai közközházban tudvalevőleg nagy felülvizsgálást eszközölt az új hatóság és a régi vezetőség kénytelen volt távoznia. Ugylátszik a vizsgálat derített ki valamit Tóth akkori ellenőri működéséről, amit a hatóság most kifogásol.

Megjegyzendő. Tóth István még négy évvel ezelőtt megvált ellenőri állásától és az adóhivatal tisztviselője lett.

Tóth István hivatalának vezetését Polyákovics József adóhivatali ellenőr vette át.

— Vonaton elveszett könyvek. A tavankuti templompénztárnak a számadásairól szóló 4 kötet könyv, a Zombor felé induló vonaton elveszett. A könyveknek senkire nézve sincs semmi értékük se, és ezért kérjük a megtalálót, hozza be azt lapunk kiadói hivatalába, ahol 100 korona jutalomban részesül.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma
Palics 34.

A rokkantak felülvizsgálata.

— Sok a tüdőbeteg. —

(Saját tud.)

A rokkantak felülvizsgálata — egy erre a célra alakított bizottság végzi. A bizottság tagjai: dr. Mohaosevic szerb orvos, dr. Barta Antal tisztí főorvos és dr. Faragó a munkásbiztosító orvosa. A rokkantak megvizsgálása már 8 napja tart és átlag naponta 50—60 rokkantat vizsgálnak meg. A jelentkező rokkantakat lelkiismeretesen és alaposan megvizsgálják és megállapítják a keresetképeség csökkentésének a százalékát. A rokkantak nagyrészt a lövéstől eredő sérülések teszik, idegcsokkos aránylag kevés fordul elő — de annál szomorubb tény az, hogy a mellbeteg rokkantak között igen nagy számmal vannak tüdőbajosok.

A tüdőbajos rokkant katonák között szemmel láthatólag sokan vannak olyanok, akiknek állapota olyan súlyos, hogy teljesen keresetképtelenek és környezetüket is a fertőzés veszélyének teszik ki.

Kérdést intéztünk dr. Barta tisztí főorvoshoz, hogy milyen intézkedés volna a legegyszerűbb.

hogy a tüdőbajos rokkantakon az állam valamiképpen segítsen.

Elsősorban, — mondta a főorvos szükséges volna az, hogy népszanatóriumokat állítsanak fel — ahova a tüdőbeteg rokkantakat utókezelésre utalhatnák. De ha eredményt akarnának elérni, ugy ezeket a sanatóriumokat a leg-sürgősebben fel kellene állítani, mert a halogatással nem csak a tüdőbeteg rokkantakat sujtják, — hanem a tüdővész eme bacillus-hordozói a nép széles rétegét fertőzik meg, pedig sajnos, a tüdővész nálunk enélkül is óriási pusztítást végez.

A rokkantak mostani felülvizsgálata egyébként csak azt a célt szolgálja, hogy a belgrádi kormány a rokkantakról pontos kimutatást nyerjen és addig is míg róluk másként nem intézkedik — a megállapított rokkantsági járadékot folyósíthassa, mert a rokkantak tudvalevően már hosszabb idő óta nem részesülnek segélyben.

A pälicsi aranybánya.

— Ha az apró halak mesélni tudnának . . . —

(Saját tudósításunk.)

A szabadkai halpiacon feltűnt nekünk a sok apró hal. Kérdést intéztünk a hal eredete és ára felől, mert első pillanatban naiv szívvel arra gondoltunk, hogy itt valami olcsó húsról, valami népelemezési akcióról van szó — s önkéntelen a hatóság művére gondoltunk. És megtudtuk azt, hogy az apró halak tényleg a Pälicsi tó gyógyító erejű sziklás vízében szerettek volna nagyra nőni, de szép reményeiket alaposan keresztülhuzta az a körülmény, hogy a pälicsi halászatot házi kezelésbe vette a város.

Ezzel azután megszűnt a pälicsi őrségi eredetű, félkilónál kisebb cigány- és egyéb hasonszőrű nemesebb halak védelme. A város hozzálatott alaposan a halászatot, és hogy a tó vadhal — állományát megritkítsa, illetve kipusztítsa, — megengedte a félkilónál kisebb halak kifogását is. (A pälicsi horgászok módfeletti bánáttára, mert ez az ő jussok volt eddig.)

Ezt az intézkedést csak helyeselni lehet, mert ténydolog az, hogy a Pälicsi-tóban óriási mennyiségű vadhal van, amelyek miatt a nemesebb halfajtákat nem lehet meghonosítani — mert vagy kipusztulnak, vagy elfajzanak; részben azért is pusztulnak ki, mert a Pälicsi-tó gyógyerejű sziklás vizét nem igen szeretik a nemesebb pontyfajták, akárcsak a Balaton vizét, viszont igaz az is, hogy a Balatonban legalább süllo és fogas van.

De az, hogy a Pälicsi-tóban mi-

lyen hal lesz, az a messzi jövődö kérdése, mert az eddigi halnemesítések nem jártak valami fényes és biztató eredménnyel, a kishalak kifogásával pedig a mostani halállományt is komoly veszély fenyegeti.

Az egész ügy különben is a város dolga, a város gondja. Ami minket még a köz szempontjából érdekel, — a kifogott kishaloknak a nagy ára az, amely miatt szót emelünk, mert azt vártuk, hogy a pälicsi halászbérlés házi kezelésbe vételével megszüntetik a szabadkai piacon divó haluzsorat és olcsó hallal látják el a város közönségét. Már pedig a halpiacon azt tudtuk meg, hogy a Pälicsi-tó tehermentesítésére kifogott apró cigány- és más hasonló halfajokért kilétként 8—9 koronát követelnek — az ezelőtti 2 korona 60 filléres maximális ár helyett. Ezt az árat, miután első sorban a szegényebb néposztály eledeléről van szó, — (vagy a hadigazdagok is esznek cigányhalat?) nagyon borsosnak tartjuk és nem helyeseljük még akkor sem, ha a tiszta nyereséget kulturális célokra fordítaná is a város.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

Letört nagyságok és fordítva.

— Svájci levél. —

Genf és Montreux között az első osztályú fülkében, halovány, karcsu, magas szőke fiatalember ül szemben velem és barátságosan néz reám nagy kék szemével, amelyet láthatatlan könnyek nedvesítenek. A folyosón inas álldogál és utitársam feje fölött a hálóban kis sárga borjubőr táskapihen, amelyet hatalmas fekete W betű díszít, felette a cári koronával. Kíváncsian nézem a fiatalembert . . . Nagy ur lehet, de nagyuri voltánál is nagyobb szomorúság ülhet a lelkén . . .

Ugy látszik, észrevette, hogy érdekel, mert mikor cukorkát vesz elő a zsebéből, barátságosan megkínál és dicsérni kezdi a svájci cukorgyárakat. Nagy szakértelemmel beszél, megmagyarázza, hogyan gyártják a csokoládét és hogy töltik meg a selyemcukrot s miután az a gyanum támad, hogy kedves utitársam cukorgyáros, bemutatkozom neki, hogy kétségeim eloszoljanak.

De tévedtem. Nem cukorgyáros.

Grand duc Wladimir, — mondja.

Igen. Wladimir nagyherceg, a cár unokaöccse, egykor mindenható arisztokrata, egy lovasezred parancsnoka, milliárdok ura, — most hazátlan idegen, száműzött, akinek be kell érnie néhány Svájcben deponált millióska szerény kamataival . . .

A bolsevizmusra terelem a szót s úgy beszélek, hogy bizalma támadjon. De hát lehet-e egyáltalán másként beszélni, mint megvetéssel, azokról a proletárszarnokokról, a kik gyilkolással, rablással egy kurturátlan nép legalacsonyabb ösztöneinek felkeltésével tartják fenn önző uralmukat, hogy ostoba és galád elméleteik minden emberi és isteni törvény ellenére érvényesüljenek. A nagyherceg tárgyilagosan és érdekesen mond véleményét róluk.

Igaz, nagy bűnei voltak a cárizmusnak! Én nem tehetek róla. Árva vagyok, nagy vagyont örököltem, élttem, dolgoztam. Tanultam és jól bántam a néppel. És mégis úgy kellett menekülnöm Krimbe éjjel, télen, egy szál ruhában, mintha öltem volna . . . A bolsevizmusban az ajlegundorítóbb, hogy ártatlanokat legyilkolnak, hogy rettenetes terrorral büntetik, ülözök ezeket is, akik szívesen lemondának minden címről, előjogról, — kiirtják őket mégis, csak azért, hogy a multért bosszút álljanak. És bosszujuk ezerszerre rettenetesebb, mint a cárizmus minden bűne. De mit magyarázgassam a bolsevizmus jogosulatlanságát . . . Elég, ha elmondok egyet-mást, amit hallottam és láttam. A régi rendszer bukása után munkásruhában bujkáltam Szentpéterváron. Közöttük élttem, hogy gyanút ne fogjanak. Eljártam a munkásgyűlésekre. De nehogy azt gondolja, hogy a munkásság biztonosságban van. A kormány kínai és idegen bérencekből szervezte testőrségét, a vörös gardát, amely például egy gyűlést ugy oszlatott fel, — munkások az élmezés miatt elégedetlenkedtek, — hogy eltöröszolta a kapukat és felgyújtotta a házat. Háromszázan bennégték. Általában nagyban dolgoz-

nak" és öt-hat elítéltet egymás mellé állítanak, hogy egy lövéssel terítsék le őket, mert „a golyó és a lópor drága”, ahogy mondanl szokták.

Ami olcsóbb lett az idén mint tavaly volt.

Mivel lehetne sokat keresni (Saját tud.) Szabadka, ápr. 9

Végre valami, amiért nem kell annyit fizetni, mint a múlt esztendőben, sőt a tavalyi árak egy tízedére szállott le az idén! Ugyan mi lehet ez a portéka? Semmi más, mint egy nagyon fontos közéleti cikk, a dugbagyma. Ezt az apró hagyományt, melyért a múlt tavasszal 6 koronát kértek literenként és 12 koronát kilonként, most nem győzik kínálgatni a szabadkai piacon, még pedig 60 fillérről kilóját. Ugyanígy vagyunk a borsóval is, amelynek literjéért tavaly 8 koronát kértek, most azonban 2 koronáért is szívesen mérik a piaci kofák.

Ha keressük ennek az áreszkésnek az okát, csak abban találhatjuk meg, hogy megszűnt a kivétel, nem lehet most semmit sem kiszállítani a Bácskából. Így tehát ránk nézve haszna van ennek a határozatnak.

Itt mindjárt azt is bemutatjuk, mennyit lehet keresni olyan pár élmeicik természetével, amelyre semmi gondot sem fordítanak Szabadkán. Legfeljebb egyik földbirtokosunk van, akinek a kereskedelemből is van némi érdeke és jól ki tudja használni a földet. Egyik birtokosunk tavaly 20 holdon termelt dugbagymát. Termelt neki 100 métermázsa és kilóját 10 koronáért adta el. Így százszor koronát kapott a termésért. Kár, hogy sokan nem követik példáját.

Vermes Béla is minden évben 5 láncot ültet be dugbagymával és ugyancsak öt láncot káposztával a Szegedi-szőlőkben. Csupán káposztából 80 ezer koronát vett. De azért nem gondol a mi vidékünkön senkinek egy más sokkal jövedelmezőbb természetű káposztamag termesztésével, ami pedig nem nehéz munka. Egy kiló káposztamag most 900 korona, a kalarábémag pedig 700 korona. De ilyen magokat most sem is lehet kapni nálunk.

Reméljük, hogy ez a kis cikkünk némi buzdításul szolgál gazdáinknak és akkor nem kell holmi magokért máshová szaladgálni, mikor azok nálunk is kiűnően megteremnek.

Katonai özvegyek és árvák illetményei A magyar állami pénztári hivatalok utasítását kapták, hogy a volt közös katonák özvegyeit és árváit hívják fel, hogy közöljék saját érdekükben a felszámoló közös pénztárgyminiszteriummal (Wien, I. Singerstrasse 17.) a következő adatokat: Milyen nyugdíjat élveznek, ennek évi összegét, a pénztár megnevezését, ahol a pénzt kapják, nevüket, lakóhelyüket és illetőségi helyüket. Ezekhez az adatokhoz az állampolgárságot, illetve községi illetőségüket igazoló helyhatósági bizonyítványt is csatolni kell.

Szerb lesz a közigazgatás hivatalos nyelve.

A belgrádi Központi kormány elrendelte, hogy a megszállott területeken ezentúl a szerb nyelv használtassék hivatalos nyelvének.

Az intézkedés értelmében ezután az államhivatalok ügykezelése szerb nyelven fog történni. A hivatalok egymás közötti levél vagy más írásbeli érintkezése kizárólag szerb nyelven történhet csak.

Azt a hivatalnokot aki más nyelvet használ a szerb helyett felfüggesztik és fegyelmi eljárást indítanak ellene.

A beadványok, kérvények nyelve szintén szerb kell, hogy legyen. Az a folyamadó aki nem szerb nyelven adja be folyamadványát meg lesz bírságolva.

A Kormányrendeletét már az összes hatóságokkal közölték úgy Szabadkán mint vidéken.

Nagy vihar Szabadkán.

Fákat döntött, háztetőket söpört el.

(Saj. tud.) Szabadka, ápr. 9

Tegnap már délelőtt megkezdődött a rettenetes vihar Szabadka fölött: hordta a homokot és az emberek fejről a kalapot és megkezdte a háztetőket is. Délután azonban már annyira elfajult a vihar, hogy valóságos orkántként zugott végig a város fölött és egész háztetőket söpört le.

Különösen a nyitabb helyeken tett nagy kárt a vihar. A városháza tetejéről folyton hulltak a zsindelek és kiváló szerencse, hogy senkiben sem tettek kárt. A Szegedi-úton megbontotta a szél a kazlakat, hatalmas nyár fákat döntött ki vagy tört kettőbe, úgyhogy az uton heverő fák a kocsiközlekedést is megakadályozták. Legjobban jártak még a palicsi szegényebb emberek, mert a parkban annyi galyat és fát hordott össze a szél, hogy mindenkinek bőven jutott belőle.

Legnagyobb haszna a viharoknak az volt, hogy elvitte a palicsi férfifürdő tetejét. Így majd remélhető, hogy új férfifürdőt építtet a város. A Palicsi tó rengeteg deszkát vetett partra a női fürdő közelében, ahol egyébként teljesen kiöntött a tó, szétmosván a kifűnően megépített partot.

A vihar után aztán megjött a jótékony eed és ma már megint a legszebb tavaszi idő van.

Arról is kaptunk értesítést, hogy Nemesmilitics és Babapuszta között tegnap, délután H. J. vonatvezetőt kifújta a vihar menetközben a vonatból. A vonatot megállították és felvették az apróbb sérüléseket szenvedett vonatvezetőt.

NAPI HIREK.

Tizennyolc napi husvét szünet A szegedi kulturális bizottság elrendelte, hogy a husvét szünet a szegedi iskolákban ápr. 10-től 28-ig tart, hogy a vidéki tanulók haza utazhassanak és ruhával, pénzzel elláthassák magukat.

Millió a bőröndben. Nagytétény pályaudvóján a nyomozás során gyanusnak találtak egy kereskedőt, aki épen elutazni készült. Megvizsgálták a bőröndjét és abban egymillió korona értékű értékpapírt és evőeszközöket találtak. Letartóztatták és a forradalmi törvényszék elé állítják.

Revolvertartás engedély nélkül. Bida Nándor a Halasi-ut 80 sz. alatt hatósági engedély nélkül tartott egy forgópisztolyt. Ezért a rendőrség 150 koronára, vagy 8 napi elzárásra ítélte és a revolvort elkobozta tőle.

Ujvidéki könyvnyomdászok felhívása! Szaktársak! Mivel a központtal minden összeköttetésünk megszakadt, munkanélküli, beteg és rokkant szaktársaink, ugyszintén az elhalt szaktársaink özvegyei és árvái, akiknek eddig szűzített jogai vannak, ezáltal minden segélytől megvan a fosztva, kollegiális kötelességünk, hogy azokról magunk gondoskodjunk és megmentsük őket a nyomortól és a végpusztulástól.

Ezért az Ujvidéki Könyvnyomdászok Szakcsoportja a pancsovai szakszövetkezettel egyetértve, folyó évi április hó 13-án Ujvidéken a Munkásokthonban értekezletet tart, amelyre Banát, Bácska és Baranya nyomdászcsoportok küldöttjeit meghívja Napirend: 1. A fent nevezett területek nyomdászcsoportjainak ideiglenes centralizálása 2. A munkanélküliség és munkanélküliségsegélyezésének rendezése 3. Ideiglenes árszabály jóváhagyása, 4. Indítványok. Ujvidék, 1918. évi március hó 28. Szaktársi üdvözléssel az Ujvidéki Könyvnyomdászcsop. vezetősége. Megjegyzés. Minden küldött hozza el magával pontos kimutatást munkában lévőkről, betegekről, rokkantokról, árvákról és özvegyekről.

Három napig tilt az előszobában. A torony alatt az egyik hivatalban feltűnt, hogy egy ószes bácsi minden reggel megjelenik az előszobában és ott vár és vár, amíg el nem alszik. Délben elmegy, valószínűleg ebédelni és délután ismét megjelenik az előszobában, elhelyezkedik egy széken és ismét álombá merül.

Ma délután a hivatali alkalmazott megrázza az alvó bácsit és a fölébe kiáltja:

— Mi járatban van itt?
— Én? Hát hun is vagyok itt? Megmondják neki, hogy hol van.

— Hát itt vagyok?
— Itt. De mire várakozik már itt három nap óta.

— Akkor jó helyen jár. Mert itt állítják ki a halotti bizonyítványt.

A bácsi meghökken.
— Izé... hát én nem

Dr. Hósz Dezső orvos rendel d. e. 8-9-ig, d. u. 3-5-ig II. kör, Dezső utca 51., Ladányház. Telefon 185.

Dr. Kiss Zoltán orvos, sebész, urológus rendel d. e. 8-10, d. u. 2-4 ig. Lakása: Hunyadi-tér 122. Farkas-ház, a volt közös huszárlaktanyával szemben.

A Korzó-Mozi műsorából:

Hétfő-ésütörtök A szezon ragyogó irodalmi attrakciója. Csodaszép művészi ujdonság páratlan rendezés, felvételek: **Elynor Elyn** híres regénye pompázó film feldolgozásban: **Sphinx** regényes játék 5 felvonásban. A film már szabadkán van.

Péntek — vasárnap: **Hanny Weisse** fellépte, nagyszerű szerepe, külföldi attrakció szépség: **A tánc démona** Drámai színjáték 4 felv. Mesteri rendezés művészi felvételek.

A Liffka-Mozi műsorából:

Saját villanyfejlesztő telep

Hétfő-kedd-szerda: „Itala Manzini” tündöklő szépségű filmdiver ragyogó ujdonsága **Halálos boldogság** káprázatos pompával kiállított színjáték 4 felvonásban. Kísérő zene Puccini Madame Butterfly **Pillangó kisasszony** című operája a IV. felvonáshoz Jean Kubelik Serenade című hangverseny hegedű szólója.

Csütörtök-péntek H. Burnett angol író népszerű regénye **A kis lord** poetikus színjáték 4 felv. főszereplők Bathory Giza Hajtai Károly Lubnisky Tibor. Kísérő zene Charb Beriot Scene de Ballet e. nagy balletje.

Nyomatott a kiadó tulajdonon, Szer Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat szövetkezeti könyvnyomdájában Szabadka, Bácsai-utca 20. sz.

EDISON KINO

A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

— — —

Április hó 10-én
és a következő napokon előadásra kerül:

Jézus születése

kín szenvedése
és halála.

Ot nagy felvonásban. —
Színes képekkel.

Horvát és magyar feliratok.

Kezdeté d. u. 4 és 6 órakor

Bácskai utasok figyelmébe!
A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasúti hírlap-árusítóinál.

A mesebeli királyfi.

Irta L. Merrick.

Fordította: Bekéy Gyula 4

— Martin — kezdtem egy nap halkán, mikor hazafelé mentünk — nagy szivességre kérének — Nos parancsoljon — válaszolt. — Mire.

— Hát mi mindketten tanulók vagyunk, aztán jóbarátok is vagyunk és azt hiába mondja, hogy én leány vagyok, s így nem tekinthet igazán pajtásának. — Mikor ennyit elrebegtem, csupa piros lett az arcom, s mereven néztem a cipőm orrát.

— De én még semmi affélét nem mondtam — szóló nevével — s csak várom mit kíván tőlem, — Aztán nem fogja-e rosznéven venni?

— Biztos vagyok benne, hogy kegyedtől semmit sem fogok rosznéven venni — felelt komolyan.

— Sem megértődni?

— Abban is biztos vagyok, hogy kegyed sohasem sért meg engem.

— Nos hát, akkor arra kérem, engedje meg, hogy kölcsön adjak kevés pénzt, míg jobbra nem fordul a szél. Megengedi?

Tágranyilt szemmel nézet reám, aztán pedig elpirult. Komolyan mondom, egészen kipirosodott; láttam, hogy önti el a vér halántékait. Győzöltem is akkor magam bár mindent elkövettem, hogy gyöngéden tegyem meg ajánlatomat.

— Nagyon nagyon hálás vagyok kegyed iránt — felelte Martin. — Hígyje el, hogy nincs szükségem pénzre. De azért bizonyos, hogy kegyed igazi jó pajtás.

— Oh, maga büszkeségből nem mondja meg — úgy éreztem, mint-ha torkomon akadt volna valami, amit nem bírok lenyelni.

Eppen egyik hidon haladtunk át. Megáltam s hunyó napot nézve iparkodtam visszapiilogni könyneimet. Martin melletttem állott, s néhány pillanatig hallgatott. — Mikor aztán megszólalt, alig ismertem rá a hangjára olyan erősen reszketett.

— Válaszolna-e reá ha kérdeznék valamit?

Igent intettem.

— Miért tette ezt az ajánlatot?

— Mert tudtam, hogy maga szegény; én is szegény vagyok, s így azt is tudom, mi az. De nekem van egy kis fölösleges pénzem s azt gondoltam: megengedi, hogy segítek magán.

— Már segített is, bátorságot adott rá, hogy kérdezzek kegyedtől valamit, amit eddig nem mertem megkérdezni... Kedves kis pajtásom, mondja meg, szeret-e egy kicsit?

— Szeretem — szóltam.

— Anyira, hogy megvárja, míg egy szegény ember elveheti?

— Anyira — feleltem.

— En teljes szivemből szeretem kegyedet.

A folyón bárkák vitorláztak lefelé, a hidon egész tömeg ember volt, de én nem láttam semmit. Magunk voltunk Párizsban. Csak ketten voltunk ott a napszállatban.

Előre tudtam, mit fog Niblett kisasszony mondani s valóban azt mondta hogy „csit”. Figyelmeztetett, hogy hebe hurgyán, oktalannal cselekszem, s szemrehányást tett magárák azért, hogy Párizsba hozott. Hol reménytelen várákozást

jövendőlt nekem, hol meg szegényházba jutást, majd erősen magához szorított és szerencsét kívánt. Ime, a Niblett kisasszony képe.

Azután vőlegényemet meghívtuk vacsorára és vígan töltöttük az estét. Bosszankodva láttam, hogy míg én a salátát készítettem, Niblett kisasszony egyre vallata Martin, hogy milyen kilátásai vannak. Persze, hogy mindjárt észrevettem én ezt, mihelyt bementem, mert Martinnak zavart volt az arca, a Niblett kisasszonyé pedig elégedetlen. De azért — ismétlem — vígan töltöttük az estét, bár én sajnáltam egy kicsit, hogy olyan gyakran beszéltem Niblett kisasszonynak a Martin nélkülözéseiről. Kényelmetlen gondolat volt rámnézve hogy Niblett kisasszony a vacsora alatt nyilván azou elmélkedik, hogy az ilyen laktató vacsora jegyesem előtt alkalmasint újságszámba megy. Ez határozottan bántott.

Folyt. köv

Nyilttér.

Figyelmeztetek mindenkit, hogy fiamnak Horváth Czinger Istvánnak semmiféle hitelt ne nyújtson mert érte jótállást nem vállalok és semmiféle adósságát ki nem fizetem.

Tisztelettel:

Horváth Czinger András

* Az e rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a Szerk.

Árverési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város árvaszéke részéről az árvaszéknek 1361, 1371 és 1404/919 számú határozata folytán ezennel közhírré teszem hogy Özv. Csik Pálné szül: Borsodi Francziska fele részben a másik fele részben kisk. Csik Rozália és Imre tulajdonát képező és a Szabadkai 19576 számú betétben A I 16146/178 c 16146/179 c s 16146/176 c hrsz. alatt felvett körülbe ül egy kupa földet a rajta levő épületekkel 6100 korona kikiáltási árban folyó évi április hó 16 ik napján d. e. 10 órakor hivatalos helyiségemben (1 II. emelet 87 ajtószám.) leg-többet ígérnek készpénzfizetés mellett elfg adatni mely árverésre a venniszándékozók ezennel meghívatakn azzal a megjegyzéssel hogy az ingatlan kikiáltási áron alól eladatni fog.

Az árvezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10 % vagyis 610 koronát bánatpénzül készpénzben árverelő közgyám kezébe árverés megkezdése előtt letenni.

A szabályszerűen megtartott árverés ellen újabb utóajánlatnak helye nincs.

Az árverési feltételek a közgyámi hivatalban hivatalos órák alatt d. e. 10-12 óráig megtekinthetők.

Szabadkán, 1919. évi április hó 7.

Rómits Pal közgyám.

Kapható:

Rébamag

Muharmag

Heremag

Frank-kávé

Mazsola

Mandula

PÁCOLTHERING

Kékkő

Kence-pótló

Borbély-szappan

Szőlőkötöző spárga

Szőlőkötöző gyökény

Ruhaszárító kötél

legerésebb

ZSIRSZODA

szappantömbök nagyban és kisban.

NOJCEK GÉZA,

fűszer- és nagykereskedő. Völgán 222.

fűszerkereskedő cégnél Szabadka.

Tisztelt vevőimnek értesítésére hozom hogy Május 1-re Maekó-féle.

kistőzsédemet

áthelyezem Petőfi-utca 88 sz. alá Dr. Blum-féle házban.

Petróleum

legfinomabb Trans-formátor olaj kiténően ég jól világít

literenként kapható,

Hlgen János fűszerkereskedőnél

Értesítés!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy I., Kölcsey-u. 248 sz. a. a főpostával szemben

fér-fiszabóüzletet

nyitottunk. Elfogadunk minden e szakmába vágó munkákat u. m. mindennemű férfiruha és felső kabátok mérték után való elkészítését a legújabb divat szerint, továbbá fordításokat javításokat és vasalásokat is eszközölünk. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradunk kiváló tisztelettel: Michler és Glasz

fér-fiszabók.

Apróhirdetések

Egy vadonatúj rövid zongor eladó I. kör Bajza-u. 52 sz. 270-

Ajánlunk, míg a készlet tart nagybani eladásra: zsákos gét, ecetes-szenciát hordókban, ec savat, amoniak szódát, cigori gyümölcs-marmeládét. Csélik vits Testvérek, Ujvidék. 278-

Egy lebontásra kerülő 40 m ter hosszú 5 méter széles épület igen jó állapotban levő gerendázás faalkata, valamint a tetőcsere eladó. A venni szándókozók forduljanak Cencél Péter főszámvévőhöz Városháza, számvévőszoba. 265-

Bognár kerestetik azonn belépésre Bánó és Bröder cégnél. 276-

Ügyes varrónőt keresek háza ki gyermek ruha varásában jártas. Vesselényi-u. 205. Kolon állatorvos. 261-

Vendéglő eladó azonnal átvehető Kölcsey-utca 279. 275-

Egy ház eladó Terézia-templom mögött Miklós-u. 40 sz. alá Bővebb felvilágosítást ad V. Katalin-u. 74 sz. alatt. 268-

Nettes, fleisziges Stubenmächen mit guttem Gehalt wird suchet Széchényi-tér 100 sz.

„Boldog jövő” jellegének vele van a kiadóban.

Akadémiát. végzett uriembe foglalkozást keres esetleg nagy gazdaságban. Ajánlatokat „Dolgozó”-k jellegére a kiadóba kér. 264-

Vennék kéz alatt egy parádés lószerszámot, egy jó párdeshintót egy gikket, egy vagy két lóhoz és egy komplett nyerg Cim a kiadóban. 265-

Egy kifutó fu felvételtk Wainer Ferenc cégnél, Városháza alá. 262-

Nemes gyümölcsfaoltványok

kaphatók jutányos árak mellett legjobb minőségben míg a készlet tart.

Zódy István faiskolájában Szabadka József-ut villamos vasut mentén.

Aki jó szappant akar főzni az vegyen

ZSIRSZODA

Kertész ezeltét Décei sórártában. Wesselényi és Damjanics-uta sarok. Taussig-ház Telefon